

LLEI 4/2003 DE 26 DE MARÇ, DE MUSEUS DE LES ILLES BALEARS¹

(BOIB núm. 44, de 3 d'abril de 2003)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La paraula “museu” -del llatí museum i del grec mouseion (lloc de contemplació o cases de les muses)- ha descrit diferents espais i ha tingut diverses significacions fins a l'actualitat. Però, segurament, la definició més escaient és la de l'Internacional Council of Museums (1974): “una institució permanent, sense finalitat lucrativa, al servei de la societat i del seu desenvolupament, oberta al públic, que adquireix, conserva, investiga, comunica i exhibeix per a fins d'estudi, d'educació i de fruïció, testimonis materials de l'home i el seu entorn”.

A fi i efecte de dotar d'una base jurídica que permeti el desenvolupament d'una activitat museística a les Illes Balears com a oferta cultural al servei de la societat, amb dimensions diverses referides al coneixement, l'estudi, la investigació, la conservació i el gaudi dels béns patrimonials que, al llarg de la història, han configurat un conjunt d'elements materials que constitueixen una part essencial de la idiosincràsia dels pobles de les Illes Balears, es du a terme la promulgació de la Llei de museus de les Illes Balears.

L'opció legislativa elegida, una llei del Parlament, és de la mateixa natura i rang que la que han assumit ja altres comunitats autònomes com són Andalusia (1984), Aragó (1986), Castella i Lleó (1994), Catalunya (1990), Madrid (1999) i Múrcia (1996), enfront de l'opció reglamentària escollida per altres comunitats. Aquesta via constitueix una opció necessària i convenient alhora. Necessària, entre altres raons, perquè empara drets dels ciutadans, perquè regula una activitat amb implicacions socioculturals remarcables i perquè preveu un règim sancionador. Convenient perquè, pel fet d'originar-se al Parlament de les Illes Balears, es dona un rang adequat a aquesta matèria i s'hi impliquen totes les administracions públiques. Finalment, el patrimoni museístic i les col·leccions museogràfiques de les Illes Balears, com un testimoni més i fonamental de la nostra història i del nostre art, amb una norma d'aquest rang poden gaudir d'una protecció adequada i d'una ordenació que procuri un control en el sorgiment i, més específicament, en el reconeixement i la promoció dels museus i les col·leccions museogràfiques de les Illes Balears.

A aquest efecte, la llei es proposa en exercici de les competències exclusives que té la comunitat autònoma de les Illes Balears, d'acord amb els punts 20 i 21 de l'article 10 de l'Estatut d'Autonomia i amb l'article 149.1.28 de la Constitució Espanyola.

La Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, fa referència als museus i a alguns aspectes bàsics de la seva regulació. D'altra banda, aquesta llei es proposa de ser-ne complement i, alhora, donar plenitud a l'ordenament jurídic sobre la matèria, tant des del punt de vista conceptual com organitzatiu, de gestió o de planificació.

¹ Aquesta llei ha estat modificada per la Llei 9/2006, de 17 de juliol ([BOIB núm. 105, de 27 de juliol de 2006](#)).

La llei pretén ésser exponent de la nova concepció de museu com a institució adreçada no tan sols a la defensa i la difusió del patrimoni cultural de les Illes Balears, sinó també a l'estudi i la promoció del seu futur, en el vessant més ampli que pugui adoptar el concepte cultura, i en les seves diverses formes d'expressió. Igualment, pretén fomentar la cooperació entre l'activitat pública i la privada, i la planificació en matèria museística, tot incrementant les possibilitats d'ampliar l'interès per la cultura en qualitat de bé inherent a la persona i al conjunt social.

La llei parteix de dos conceptes fonamentals definitoris per ordenar l'actuació administrativa i l'acció de foment: el de museu i el de col·lecció museogràfica (segons la definició tècnica i històrica procedent de les ciències socials). En ambdós casos tenen rellevància conceptual dues característiques: a) els testimonis amb valor històric, artístic, científic o cultural en general, i b) el compliment d'una finalitat pública, en estar oberts a la visita, a la investigació, a l'estudi i al gaudi social de la cultura.

Es desenvolupen a la llei accions, per part de les administracions públiques, de foment de la cultura i d'algunes de les seves expressions més valuoses (la col·lecció i el museu). La llei fonamenta aquestes actuacions en el reconeixement públic de la institució museística concreta, independentment de la seva creació i sense perjudici de la titularitat.

La llei parteix del respecte de les competències en matèria de cultura de les diferents administracions de les Illes Balears. Així, doncs, els consells insulars són els màxims responsables i articuladors de la política museística dins cada una de les illes, mentre el Govern de les Illes Balears exerceix les tasques de coordinació i de promoció d'activitats conjuntes.

D'altra banda, el reconeixement dels museus de les Illes Balears com un equipament d'alta qualitat té conseqüències importants, tant pel que fa al registre administratiu i públic com a les accions de promoció i impuls que han de conduir a una millora palesa i continuada dels museus i de les col·leccions museogràfiques de les Illes Balears.

S'organitza així a les Illes Balears la Xarxa de Museus de Mallorca, la Xarxa de Museus de Menorca i la Xarxa de Museus d'Eivissa i Formentera, sota la base de la voluntarietat de l'adscripció del museu o de la col·lecció museogràfica, amb independència de la seva titularitat, i s'estableixen uns drets i unes obligacions pròpies de l'activitat museística i cultural. Es crea, així mateix, un òrgan col·legiat, la Junta Interinsular de Museus, a fi i efecte de facilitar la coordinació entre les diverses administracions competents en aquesta matèria.

L'articulat de la llei s'estructura en 6 títols, 3 disposicions addicionals, 2 disposicions transitòries i 2 de finals. El títol I, de disposicions generals; el títol II, referit al reconeixement dels museus i de les col·leccions; el títol III, sobre les xarxes insulars de museus de les Illes Balears, amb normativa de base sobre la integració, el registre, el règim d'adquisició preferent i la gestió; el títol IV, pel que fa a l'actuació administrativa, on es regulen uns criteris generals sobre política museística; el títol V, sobre les competències de les administracions públiques; i el títol VI, que estableix el règim sancionador específic per a aquesta matèria, de forma que quedi garantida la màxima protecció possible.

En resum, la llei vol aconseguir que els museus siguin instruments de promoció cultural actius, institucions conservadores, investigadores i difusores de l'expressió de la riquesa cultural col·lectiva dels pobles de les Illes Balears.

TÍTOL I DISPOSICIONS GENERALS

Article 1. Objecte i àmbit d'aplicació

1. Constitueixen l'objecte d'aquesta llei:
 - a) L'establiment d'un marc normatiu adient per a la creació, el reconeixement i la gestió eficaç dels museus i de les col·leccions museogràfiques estables de les Illes Balears.
 - b) L'ordenació d'un sistema museístic basat en xarxes d'àmbit insular i presidit pels principis de coordinació i col·laboració.
 - c) La defensa i la promoció del patrimoni museístic com a garantia del dret dels ciutadans a accedir, en condicions d'igualtat, a la cultura i a l'educació.
2. Aquesta llei és aplicable als centres situats a les Illes Balears que siguin reconeguts com a museus o com a col·leccions museogràfiques.

Article 2. Concepte i funcions del museu

1. Als efectes d'aquesta llei, els museus són institucions de caràcter permanent, sense ànim de lucre, oberts al públic, que adquireixen, reuneixen, conserven, investiguen, difonen i exhibeixen per a fins d'estudi, d'instrucció pública, de caràcter lúdic i de contemplació, conjunts i/o col·leccions de béns de valor històric, artístic, arqueològic, històricoindustrial, paleontològic, etnològic, antropològic, científic, tècnic o de qualsevulla altra naturalesa cultural.

2. Són centres d'interpretació els espais oberts al públic, vinculats a llocs i monuments, que, comptant amb els elements necessaris d'infraestructures i de recursos humans, poden proporcionar a la ciutadania les claus per a la comprensió dels seus valors culturals.

3. Són funcions dels museus:

- a) La conservació, l'inventari, la catalogació, la restauració i l'exhibició ordenada dels béns culturals i de les col·leccions al seu abast.
- b) La investigació en l'àmbit dels seus béns i col·leccions, de les seves especialitats i del seu entorn cultural.
- c) L'organització periòdica d'exposicions i activitats científiques, d'estudi i divulgatives, d'acord amb la naturalesa del museu.
- d) L'elaboració i la publicació de monografies i catàlegs dels seus fons, i la promoció d'aquestes publicacions.
- e) El desenvolupament d'activitats didàctiques educatives i activitats de difusió cultural, en relació amb els seus fons.
- f) Qualsevol altra que reglamentàriament o per llei específica se'ls encomani.

Article 3. Concepte de col·lecció museogràfica

S'entenen per col·leccions museogràfiques, als efectes d'aquesta llei, els conjunts estables de béns mobles amb rellevància o valor cultural, tècnic o científic conservats per una persona física o jurídica que, sense reunir les condicions pròpies del museu establertes per aquesta llei, s'exposen al públic per a la seva contemplació de forma permanent, coherent i ordenada.

Article 4. Aplicabilitat de la legislació de patrimoni històric

Les determinacions d'aquesta llei són compatibles amb l'aplicació de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, de patrimoni històric de les Illes Balears, pel que fa al règim general de protecció de béns integrants del patrimoni cultural, béns d'interès cultural i béns catalogats.

TÍTOL II RÈGIM COMÚ DE RECONeixEMENT DELS MUSEUS I DE LES COL·LECCIONS

Article 5. Reconeixement

1. Els museus i les col·leccions museogràfiques seran reconeguts i acreditats per l'administració competent segons el procediment regulat en aquesta llei.

2. Per al seu reconeixement als efectes previstos en aquesta llei, els museus han de reunir, com a mínim, els requisits següents:

- a) Disposar d'un pla director del centre museístic.
- b) Béns mobles i/o col·leccions suficients i adequats a l'àmbit i als objectius del museu i al seu projecte museogràfic.
- c) Immoble adequat destinat a seu del museu amb caràcter permanent.
- d) Pressupost i personal suficient que en garanteixi el funcionament.
- e) Direcció, conservació i manteniment a càrrec de personal qualificat, la formació i coneixements del qual s'ajustin als continguts del museu.
- f) Inventari dels fons.
- g) Exposició ordenada de les col·leccions.
- h) Fons accessibles per a la investigació, la consulta, l'ensenyament, la divulgació i el gaudi públic.
- i) Horari de visita pública.
- j) Mesures de seguretat adequades i suficients per als seus fons.
- k) Organització d'activitats per a la difusió i el coneixement dels seus fons.
- l) Estatuts o normes d'organització i govern.
- m) Disposar d'un pla anual d'activitats.

3. Per al reconeixement de les col·leccions museogràfiques als efectes previstos en aquesta llei, s'exigiran els requisits següents:

- a) Exposició permanent, coherent i ordenada de béns i/o col·leccions.
- b) Inventari dels fons.
- c) Obertura al públic amb caràcter fix, continuat o periòdic.
- d) Mesures de seguretat adequades i suficients per als seus fons.
- e) Mesures d'accessibilitat per facilitar la investigació i la consulta dels seus fons.

4. Els museus i les col·leccions museogràfiques de titularitat de l'Estat situats a les Illes Balears i que siguin gestionats per administracions públiques de les Illes Balears, obtindran automàticament el reconeixement als efectes d'aquesta llei, sense perjudici del conveni de gestió, si n'és el cas.

Article 6. Pla anual d'activitats

S'entén per Pla anual d'activitats del centre museístic aquell document que, d'una forma raonada i ordenada, planifica i preveu totes les activitats d'investigació,

conservació, adquisició, divulgació i administració que el museu ha de desenvolupar al llarg d'un any. En aquest pla s'han d'especificar els objectius assolits i els no assolits d'un any per l'altre, i se n'han d'analitzar les causes.

Article 7. Pla director

S'entén per Pla director aquell document que, d'una forma detallada, estableix les línies mestres del futur del museu respecte de les seves necessitats.

Article 8. Procediment

1. L'administració competent, d'ofici o a instància de part interessada, pot iniciar el procediment per al reconeixement del museu o de la col·lecció museogràfica, acreditant la titularitat dels béns o objectes dipositats i el compliment dels requisits establerts.

2. El reconeixement de museus i col·leccions museogràfiques, als efectes d'aquesta llei, així com la revocació, si n'és el cas, s'ha de fer mitjançant resolució de l'òrgan competent en la matèria, després de la tramitació del procediment corresponent.

3. S'han d'incorporar a l'expedient els informes tècnics necessaris acreditatius de la concurrència de tots els requisits establerts.

4. La resolució ha d'establir un camp temàtic i, si s'escau, el marc geogràfic en funció dels fons, dels objectius, de la programació i de l'àmbit d'actuació del museu o de la col·lecció museogràfica i ha d'incloure la denominació pública que s'autoritza.

5. Reglamentàriament s'ha d'establir el termini màxim per a la resolució i per a la notificació subsegüent. En cas de silenci administratiu, s'entendrà que la resolució té efectes desestimatoris.

6. Als museus i a les col·leccions museogràfiques inscrits en el registre se'ls lliurarà l'acreditació de la inscripció i la resolució es publicarà en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

7. Aquells centres que no obtenguin l'autorització pertinent, no podran utilitzar el nom de museu o col·lecció museogràfica.

Article 9. Titularitat

1. Els museus i les col·leccions poden ésser de titularitat pública o privada.

2. Als efectes d'aquesta llei, els museus i col·leccions es classifiquen, segons la seva titularitat en:

- a) Museus de titularitat estatal gestionats per la comunitat autònoma.
- b) Museus i col·leccions de titularitat o gestió dels consells insulars de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.
- c) Museus o col·leccions de titularitat municipal.
- d) Museus o col·leccions de titularitat privada.
- e) Museus de titularitat pública, gestionats per consorcis o fundacions públiques o privades.
- f) Museus de titularitat i gestió de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Article 10. Creació de museus o de col·leccions museogràfiques de les administracions públiques

1. La creació de museus o de col·leccions museogràfiques públics a les Illes Balears s'ha de dur a terme per acord de l'òrgan titular.

2. En la disposició o resolució de creació d'aquests museus s'han de definir els seus objectius, se n'ha de fixar el camp temàtic, relacionant els seus fons inicials, i s'ha d'establir l'estructura bàsica dels serveis i les instal·lacions amb què han de comptar.

3. S'han de complir els requisits mínims i els tràmits establerts en aquesta llei per al reconeixement dels museus o de les col·leccions museogràfiques. En cap cas no es podrà crear un museu sense fons estables si no s'ha subscrit un conveni que reguli el dipòsit per part dels titulars.

Article 11. Creació de centres d'interpretació de les administracions públiques

1. La creació de centres d'interpretació públics a les Illes Balears s'ha de dur a terme per acord dels seus òrgans titulars.

2. En la disposició o la resolució de creació d'aquests centres d'interpretació s'han de definir els seus objectius, se n'ha de fixar el camp temàtic, i s'ha d'establir l'estructura bàsica dels serveis i les instal·lacions amb què han de comptar.

3. En la ubicació dels centres d'interpretació vinculats a béns d'interès cultural o catalogats, es tindrà en compte que les instal·lacions a realitzar no afectin negativament els valors patrimonials dels béns.

TÍTOL III DE LES XARXES INSULARS DE MUSEUS

CAPÍTOL I DE LA INTEGRACIÓ EN LES XARXES I DELS EFECTES DERIVATS

Article 12. Definició

Es creen les xarxes insulars de museus, d'àmbit de cada illa, com a conjunts organitzats de museus i de col·leccions museogràfiques, reconeguts d'acord amb aquesta llei, que ho sol·licitin i n'hi obtenguin la inclusió, amb la finalitat de prestar un servei públic cultural ordenat i educatiu.

Article 13. Formació de les xarxes insulars de museus

Sense perjudici de la possible integració dins altres xarxes museístiques, tendran participació en la xarxa de museus de cada àmbit insular:

- a) Els museus i les col·leccions museogràfiques de titularitat pública.
- b) Els museus i les col·leccions museogràfiques reconeguts, de titularitat pública o privada, que siguin d'interès cultural notable i que ho sol·licitin i n'hi obtenguin la integració tot subscrivint un conveni de caràcter administratiu pel qual es comprometen a assumir les obligacions que se'n derivin.
- c) Els Fons d'Art de les administracions públiques del territori, que s'han d'organitzar com a col·lecció.

Article 14. Efectes de la integració

La integració dels museus i les col·leccions museogràfiques en una xarxa insular comportarà:

- a) La inscripció automàtica en el Registre Insular de Museus i Col·leccions Museogràfiques de les Illes Balears, com també en el Registre General de Museus i Col·leccions Museogràfiques.

- b) La idoneïtat per a la recepció dels dipòsits de béns que, si n'és el cas, acordin les administracions competents.
- c) La condició de beneficiari preferent en les actuacions públiques relatives a:
 - 1. La concessió de subvencions i ajudes.
 - 2. L'organització de circuits d'exposicions i d'altres activitats de caràcter itinerant.
 - 3. El suport de la publicació de guies i catàlegs relacionats amb els fons museístics.
 - 4. El disseny d'itineraris culturals, educatius i turístics.
 - 5. L'ajuda tècnica per a la conservació i restauració dels fons museístics.
 - 6. Integrar-se en la xarxa de difusió i promoció turística insular que promoguin les institucions públiques que corresponguin.
- d) La participació en les activitats de formació especialitzada del personal de museus que organitzin o promoguin les administracions competents.
- e) El dret i el deure d'usar les denominacions i els distintius establerts reglamentàriament per als centres integrants de les xarxes insulars.
- f) Els efectes establerts en els articles 32 i 33 d'aquesta llei.

Article 15. Requisits de la integració

Els titulars dels museus integrants en una xarxa insular assumeixen les obligacions següents:

- a) Mantenir les condicions establertes amb caràcter general per als museus i les col·leccions museogràfiques reconeguts.
- b) Adequar la conservació i la instal·lació dels seus fons als criteris museològics que es determinin.
- c) Elaborar el catàleg detallat dels seus fons.
- d) Mantenir els fons durant el període d'integració en la Xarxa.
- e) Organitzar i col·laborar amb l'Administració en la realització d'activitats relacionades amb la difusió dels seus continguts.
- f) Comunicar a l'administració competent la relació actualitzada de tarifes i preus dels serveis i productes del museu o de la col·lecció, els horaris d'obertura al públic i les estadístiques anuals de visitants.
- g) Permetre l'accés a la investigació dels fons i béns constituents del museu o de la col·lecció.
- h) Dur a terme una activitat expositiva coherent amb els fons de què disposa.
- i) Donar compliment a la Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística de les Illes Balears, tot garantint l'ús habitual i preferent de la llengua catalana en la informació i l'atenció al visitant del museu o de la col·lecció.
- j) Assegurar la visita gratuïta un dia a la setmana.
- k) Fer constar en un lloc visible la pertinença a la Xarxa Insular de Museus.
- l) Qualsevol altra prevista a la llei.

Article 16. Registre de Museus i Col·leccions Museogràfiques

1. Es crea el Registre Insular de Museus i Col·leccions Museogràfiques, adscrit a cada un dels consells insulars. Sota la dependència de la conselleria competent en matèria de cultura del Govern de les Illes Balears es crea el Registre General de Museus i Col·leccions Museogràfiques que estarà integrat pels registres insulars.

2. Reglamentàriament es disposarà l'organització i el funcionament dels esmentats registres i la seva ordenació i gestió.

Article 17. Constitució de dipòsits

1. Els museus de la Xarxa podran ésser receptors, conforme a la seva capacitat de custòdia, dels dipòsits de béns afins als seus continguts que disposin les administracions competents, mitjançant la corresponent resolució administrativa.

2. Els ingressos de materials arqueològics procedents de troballes casuals i d'excavacions o prospeccions arqueològiques tindran sempre el caràcter de dipòsit sense perjudici de la titularitat pública, com a bé de domini públic, que correspongui.

3. Els museus receptors seran seleccionats tenint en compte les circumstàncies que facin possible, a més de les adequades mesures de conservació i seguretat, una millor funció científica, educativa i cultural, sense perjudici de l'aplicació d'altres criteris derivats de l'ordenació museística, segons criteris de proximitat territorial o d'especialitat, i considerant l'adequada conservació dels materials i la seva millor funció científica i cultural.

Article 18. Mobilitat dels fons

1. Qualsevol trasllat o sortida de fons dels museus o de les col·leccions museogràfiques pertanyents a les xarxes haurà d'ésser autoritzat prèviament per l'administració competent en matèria de museus.

2. Sense perjudici del que es disposa a l'apartat anterior, per a fons de propietat privada dipositats als museus de la Xarxa, s'han d'atenir a les condicions particulars estipulades per al dipòsit o convingudes amb la propietat, en conveni o en un altre instrument públic.

Article 19. Dipòsit forçós de fons

1. Quan es produeixin deficiències greus d'instal·lació, l'incompliment de la normativa vigent per part del titular o es donin raons excepcionals en un museu o una col·lecció museogràfica, l'administració competent, amb audiència del titular del museu o de la col·lecció, mitjançant resolució motivada, podrà disposar el dipòsit d'aquest fons en altres museus fins que desapareguin les causes que motivaren aquesta decisió.

2. En els casos de clausura d'un centre reconegut o de cessació de les funcions que li són encomanades, l'administració competent podrà disposar, amb l'acord del titular, que els fons siguin dipositats a un museu, la naturalesa del qual estigui d'acord amb els béns culturals exposats.

Article 20. Restauració de fons

1. Sense perjudici del que disposi la normativa vigent en matèria de patrimoni històric, les restauracions de fons dels museus i de les col·leccions museogràfiques, que no siguin de titularitat estatal, integrats a les xarxes insulars han de comunicar-se prèviament, juntament amb el projecte d'intervenció corresponent, a l'administració competent.

2. Els fons d'aquests centres han d'ésser restaurats per professionals amb titulació i experiència acreditada.

3. Cada restauració d'un bé integrat en els fons de museus i de col·leccions museogràfiques, tant de titularitat estatal com no, hauran de comptar amb el projecte o la fitxa de restauració corresponent, on es detallin totes les intervencions que s'hi realitzin.

Article 21. Reproduccions

1. La realització de còpies i/o reproduccions, per qualsevol procediment, dels fons d'un museu o d'una col·lecció museogràfica, integrats a la Xarxa, es durà a terme tenint en compte les finalitats i les disposicions següents:

- a) Facilitar la investigació científica.
- b) Promoure la difusió d'aquests centres i dels béns que s'hi instal·len o s'hi mostren.
- c) Salvaguardar els drets de propietat intel·lectual dels autors.
- d) Garantir la conservació de les obres sense interferir en l'activitat normal del museu.

2. L'administració competent establirà les condicions consensuades amb la Junta Interinsular de museus, per autoritzar la còpia o la reproducció per qualsevol procediment dels objectes custodiats als centres esmentats. En cas de dipòsits, s'ha de comptar amb el vistiplau dels titulars d'aquests.

3. En les còpies i reproduccions dels fons d'un museu o d'una col·lecció museogràfica, hi ha de figurar aquesta condició mitjançant una marca reconeixible i identificable.

Article 22. Règim de visita pública

1. El règim i els horaris de visita pública als museus i a les col·leccions museogràfiques integrats a les xarxes insulars de museus seran els que, tot tenint en compte la demanda social i la infraestructura del centre, s'estableixin de forma reglamentària o mitjançant conveni.

2. En qualsevol cas, la visita a aquests centres ha d'ésser gratuïta almenys un dia a la setmana.

Article 23. Condicions d'accés i visita

Els museus i les col·leccions integrats a la Xarxa, establiran les condicions d'accés i visita adequades per tal que els investigadors i/o visitants hi puguin accedir per a desenvolupar activitats didàctiques, científiques o d'investigació, tot respectant les condicions de seguretat i conservació dels seus fons i instal·lacions.

Article 24. Accessibilitat

Les administracions competents, tot respectant el valor dels edificis, vetllaran perquè els museus i les col·leccions museogràfiques de les Illes Balears siguin accessibles i utilitzables per persones amb mobilitat reduïda o amb minusvalia física, de conformitat amb la Llei 3/1993, de 4 de maig, per a la millora de l'accessibilitat i per a la supressió de les barreres arquitectòniques.

Article 25. Incompatibilitats del personal

El personal dependent dels museus integrats a les xarxes insulars està afectat d'incompatibilitat específica per a l'activitat de comercialització de béns culturals de

naturalesa similar als custodiats en el museu respectiu, en els termes que es determinin reglamentàriament.

Article 26. Direcció

1. Els museus integrats a les xarxes insulars han de tenir un director, que és el responsable de les funcions directives i de gestió que reglamentàriament es determinin.

2. Per als casos de museus integrats en les xarxes, el director i el personal facultatiu i tècnic han de tenir la capacitat i la titulació acadèmica adequades.

3. Són funcions del director del museu o de la col·lecció museogràfica, sense perjudici de les facultats i competències dels òrgans col·legiats que existeixin o puguin crear-se:

- a) Organitzar i gestionar els serveis i departaments del museu.
- b) Dirigir i coordinar els treballs de tractament administratiu i tècnic dels seus fons.
- c) Elaborar i presentar el Pla anual del museu.
- d) Adoptar les mesures necessàries per a la seguretat de les persones i dels fons custodiats en el centre mitjançant el protocol d'emergències.
- e) Qualsevol altra que reglamentàriament pugui establir-se.

Article 27. Responsable de col·leccions museogràfiques

Les col·leccions museogràfiques integrades a les xarxes insulars han de comptar amb una persona responsable de la gestió i el funcionament de la col·lecció.

Article 28. Formació específica

Les persones encarregades de la gestió dels museus han de rebre una formació periòdica i específica amb l'objectiu d'actualitzar els seus coneixements sobre la matèria i d'acord amb la tasca laboral que desenvolupin en el centre.

CAPÍTOL II DE LA JUNTA INTERINSULAR DE MUSEUS

Article 29. La Junta Interinsular de Museus

1. Es crea la Junta Interinsular de Museus per tal de facilitar l'intercanvi d'informació i la coordinació entre els consells insulars i el Govern de les Illes Balears, a l'objecte de coordinar els criteris de gestió de les xarxes de museus de cada una de les illes, els programes d'actuació, les mesures de foment, així com exercir la resta de funcions que s'estableixin reglamentàriament.

2. La Junta Interinsular serà integrada pels membres següents:

- a) El president, que serà el conseller competent en matèria de cultura del Govern de les Illes Balears.
- b) Els vocals, que seran els tres consellers insulars competents en matèria de cultura, i un altre que serà nomenat pel conseller en matèria de cultura del Govern de les Illes Balears.

3. La Junta Interinsular de Museus es reunirà, com a mínim, una vegada a l'any i quan ho sol·liciti una de les institucions representades o ho determini el president. A les reunions hi podran assistir assessors, els quals tendran veu, però no vot.

4. La Junta Interinsular de Museus podrà crear les comissions tècniques adients per tractar temes de caràcter legal o específic. Les funcions i la composició de les comissions s'han d'establir reglamentàriament.

5. La Junta Interinsular de Museus ha d'elaborar i aprovar el seu reglament d'organització i funcionament.

Article 30. La Comissió Tècnica Insular de Museus

1. Cada consell insular crearà la Comissió Tècnica Insular de Museus, que es constitueix com a òrgan superior consultiu en matèria de museus i col·leccions en l'àmbit insular, i es pot integrar, si s'escau, en organismes més amplis de protecció i salvaguarda del patrimoni històric.

2. Les seves funcions són:

- a) Emetre dictamen en els plans públics sobre museus o en plans de coordinació de les activitats dels museus integrats a les xarxes.
- b) Ésser l'òrgan tècnic de consulta de l'Administració en matèria de museus.
- c) Assessorar i informar sobre l'organització, la creació i la coordinació dels museus.
- d) Emetre dictamen sobre el reconeixement dels museus i de les col·leccions museogràfiques i la seva integració en la Xarxa.
- e) Emetre dictamen sobre la creació de nous museus i col·leccions.
- f) Emetre dictamen sobre la revocació de la condició de museus i col·leccions museogràfiques.
- g) Emetre dictamen sobre les normes tècniques de documentació museística, exposició i difusió.
- h) Totes les altres que per norma legal o reglamentària se li atribueixin.

3. Cada consell insular determinarà les normes d'organització, funcionament intern i composició de cada una de les comissions tècniques insulars de museus, tot procurant establir la coordinació necessària amb les altres comissions tècniques insulars de museus dels respectius consells insulars.

CAPÍTOL III

DEL RÈGIM D'ADQUISICIÓ PREFERENT I D'EXPROPIACIÓ FORÇOSA

Article 31. Drets de tempteig i retracte

1. L'autoritat competent podrà exercir el dret de tempteig i retracte respecte dels fons dels museus i de les col·leccions museogràfiques, en cas de transmissió onerosa de la propietat o de qualsevol dret real.

2. Aquests drets s'han d'exercir en els termes fixats a la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears.

Article 32. Facultats expropiatòries

La integració a les xarxes insulars atorga als titulars dels museus la condició de beneficiaris als efectes d'allò que preveu la Llei d'expropiació forçosa respecte dels immobles on hi hagi instal·lats o s'instal·lin, en relació amb els continguts que es considerin necessaris per a la seva ampliació o per raons de seguretat, així com també per la imposició de servitud de pas per vies d'accés, línies o xarxes de serveis que resultin necessàries.

Article 33. Interès general o utilitat pública a l'efecte d'expropiació

1. Es declaren d'interès general o d'utilitat pública, als efectes de la Llei d'expropiació forçosa, les obres i les actuacions relatives a les instal·lacions o a l'ampliació dels museus integrats en les xarxes regulades per aquesta llei.

2. Aquesta declaració es pot estendre als immobles i continguts quan així ho requereixi l'ampliació o la seguretat dels museus i de les col·leccions museogràfiques, així com a les servituds a què es refereix l'apartat primer i que resulten necessàries a aquest efecte.

Article 34. Expropiació per incompliment de deures

L'incompliment per part dels titulars dels museus dels deures establerts sobre conservació, manteniment i custòdia, així com el canvi de l'ús sense autorització de l'administració competent, quan posi en perill de deteriorament, pèrdua o destrucció els fons que contenen, serà causa d'interès social per a l'expropiació forçosa dels béns d'interès cultural i dels béns catalogats.

CAPÍTOL IV

GESTIÓ DELS MUSEUS I DE LES COL·LECCIONS MUSEOGRÀFIQUES

Article 35. Normes aplicables

1. Els museus i les col·leccions museogràfiques reconeguts i integrats a les xarxes insulars, es gestionaran d'acord amb aquesta llei.

2. S'entén per gestió el conjunt d'actuacions recollides en el Pla director del centre museístic encaminades a organitzar la institució museística de què es tracti, de forma planificada, amb el seus recursos materials, espacials, personals i de tot tipus, per aconseguir-ne una utilització òptima i eficient, amb la missió de la promoció i difusió del nostre llegat cultural per a tots els ciutadans i les ciutadanes. La gestió procurarà el manteniment i l'augment dels actius o fons del museu o de la col·lecció museogràfica i la difusió de les activitats a l'entorn dels fons.

Article 36. Deures generals dels museus i de les col·leccions museogràfiques

S'estableixen els deures generals següents per als museus i les col·leccions museogràfiques integrats a les xarxes insulars de museus:

- a) Mantenir, com a mínim, les condicions inicials que donaren lloc al seu reconeixement.
- b) Mantenir actualitzats l'inventari i el registre dels seus fons i adequar-los a les normes tècniques que es dictin sobre aquest punt.
- c) Informar el públic i l'administració competent de l'obertura del centre i de les seves modificacions. En qualsevol cas, l'horari ha de figurar en un lloc visible a l'entrada del centre.
- d) Comunicar a les administracions competents, amb caràcter previ, les variacions que hagin de produir-se en els seus fons per a alienacions, dipòsits, noves adquisicions, sortides temporals o per qualsevol altre motiu.
- e) Facilitar l'accés als fons dels investigadors acreditats.

- f) Permetre la inspecció de les seves instal·lacions i del seu funcionament per part de les administracions competents, tot facilitant l'accés a la informació que reclamin.
- g) Elaborar i remetre a l'autoritat competent, les estadístiques i les dades informatives sobre l'activitat, els horaris i preus, els visitants i la prestació de serveis.
- h) Garantir la seguretat i la conservació dels fons.

Article 37. Protocol d'emergència

Cada museu ha de comptar amb un protocol d'emergència, en el qual s'especifiquin les responsabilitats i funcions de tot el personal del centre, i es disposin les accions a emprendre en casos d'emergència. Aquest protocol s'ha d'actualitzar cada dos anys.

Article 38. Llibres de registre

Els museus i les col·leccions museogràfiques reconeguts han de comptar amb els llibres de registre següents, en els quals s'han d'anotar tots els ingressos per ordre cronològic d'entrada:

- a) De la col·lecció estable del centre, en el qual s'han d'inscriure la totalitat dels fons que la integren, i aquells que s'hi sumin per compra i/o donació.
- b) Dels dipòsits, en el qual s'han d'inscriure els fons de qualsevol titularitat que ingressin per aquest concepte.

Article 39. Inventari dels fons dels museus i de les col·leccions museogràfiques

1. Els museus i les col·leccions museogràfiques reconeguts han d'elaborar l'inventari dels seus fons i posar-lo a disposició de l'administració competent, alhora que han de procurar la informatització progressiva d'aquest, tot adequant-lo a les noves tecnologies del moment.

2. L'administració competent en la matèria pot comprovar, en qualsevol moment, la concordança dels llibres de registre i d'inventari amb els fons que integren les col·leccions.

Article 40. Institucions de foment i promoció cultural

1. Els museus i les col·leccions de titularitat pública podran comptar, per al seu foment i promoció cultural, amb un patronat; també podran promoure associacions i fundacions d'amics dels museus.

2. En aquells casos en què l'administració competent ho consideri convenient, els museus es podran regir per un patronat o per un consell d'administració, com a òrgan col·legiat de direcció i administració.

TÍTOL IV DELS PRINCIPIS D'ACTUACIÓ DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

CAPÍTOL I DE LA POLÍTICA MUSEÍSTICA

Article 41. Criteris generals

L'acció de les administracions públiques per al foment i la millora dels museus i de les col·leccions museogràfiques s'ha de regir pels criteris següents:

- a) La gestió dels centres inclosos en aquesta llei s'ha d'articular preferentment en col·laboració amb institucions docents i d'investigació o amb entitats que per les seves activitats o finalitats guardin relació amb aquests centres.
- b) S'ha d'impulsar la màxima coordinació de tots els centres integrats dins les xarxes insulars de museus, tot afavorint la complementarietat dels seus fons i activitats i l'eficiència de la xarxa per al foment general del coneixement i de la cultura.
- c) L'Administració ha de promoure i estimular la producció i difusió de publicacions, exposicions itinerants i qualsevol altre tipus d'accions que serveixin per conèixer millor els museus de les Illes Balears.
- d) S'ha d'afavorir l'activitat de les associacions, fundacions i entitats que tenguin per objectiu donar suport als museus i a les col·leccions museogràfiques i s'ha de promoure la col·laboració amb els centres reconeguts d'acord amb aquesta llei.
- e) S'ha de fomentar la implicació dels museus en la vida cultural del seu àmbit territorial.
- f) S'ha d'impulsar la cooperació amb els municipis per afavorir en el seu àmbit els objectius d'aquesta llei.
- g) S'han d'impulsar les activitats educatives en cooperació amb els museus, incloent aquest àmbit específic en els dissenys curriculars en tots els nivells educatius.

Article 42. Mapes museístics insulars

La conselleria competent en matèria de cultura elaborarà, publicarà i tindrà actualitzat el mapa museístic de cada una de les Illes Balears, integrat en els plans insulars de gestió del patrimoni històric. En aquest mapa s'inclouran els museus i les col·leccions museogràfiques reconegudes, tant si són de titularitat pública com privada, especificant-ne les característiques, l'estat, les mancances i les necessitats que, en l'àmbit territorial o sectorial existeixin i constitueixin objectius de l'Administració.

CAPÍTOL II DEL FONS D'ART DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

Article 43. Fons d'art

1. Sense perjudici dels fons que consten en museus o col·leccions museogràfiques autoritzats, constitueixen el fons d'art de les administracions públiques tot el conjunt d'obres artístiques que siguin de titularitat pública o estiguin en possessió permanent d'institucions i entitats de l'Administració de la comunitat autònoma i de les administracions dels ens territorials que s'hi localitzen, qualsevol que sigui l'organisme d'adscripció o el lloc on estiguin dipositades efectivament.

2. L'inventari i el préstec d'aquest fons, en tot o en part, han de respectar el règim competencial atribuïble per la titularitat de cada obra.

3. La formalització de l'inventari s'ha de fer amb criteris d'homogeneïtat establerts de comú acord entre les conselleries competents en matèria de cultura i de règim patrimonial, en el si de la Junta Interinsular de Museus.

4. Els fons d'art de les administracions s'han d'organitzar com a col·leccions i s'integraran, si s'escau, en les xarxes insulars de museus.

Article 44. Acceptació de fons a títol gratuït

El Govern de les Illes Balears i els consells insulars fomentaran les donacions, les herències i els llegats de béns de titularitat privada susceptibles de ser integrats als museus i a les col·leccions museogràfiques, a favor de les administracions públiques de les Illes Balears.

TÍTOL V COMPETÈNCIES DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

Article 45. De la comunitat autònoma de les Illes Balears

Correspon a l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, a través de la conselleria competent en matèria de cultura:

- a) La coordinació entre les xarxes insulars de museus de les Illes Balears.
- b) La gestió i l'execució de les competències pròpies del Registre General de Museus i Col·leccions Museogràfiques de les Illes Balears.
- c) La convocatòria i la presidència de la Junta Interinsular de Museus.
- d) La projecció exterior dels museus de les Illes Balears, d'acord amb els seus titulars o responsables de la gestió.
- e) La difusió entre el món escolar dels museus i de les col·leccions museogràfiques, els seus fons i la seva significació.
- f) Dictar les normes reglamentàries d'ordenació dels museus.
- g) Exercir els drets de tempteig i retracte, de manera subsidiària.
- h) Les relacions i la col·laboració amb l'Administració General de l'Estat.
- i) L'inventari, la gestió i el control del seu fons d'art.
- j) Totes les altres previstes en la legislació vigent.

Article 46. Dels consells insulars

Correspon als consells insulars de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa i Formentera, en el seu àmbit d'actuació:

- a) Gestionar els museus i les col·leccions de titularitat pròpia.
- b) Reconèixer els museus i les col·leccions museogràfiques.
- c) Revocar el reconeixement de museus i col·leccions museogràfiques.
- d) Elaborar i gestionar la xarxa de museus de cada una de les illes.
- e) Inventariar, gestionar i controlar el seu fons d'art.
- f) Autoritzar les sortides temporals de fons i les reproduccions dins l'àmbit insular que els correspongui.
- g) Fomentar les activitats culturals pròpies del patrimoni museístic.
- h) Formar el personal dels museus.
- i) Crear i actualitzar el Registre Insular de Museus i Col·leccions Museogràfiques de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa i Formentera.
- j) Inspeccionar els establiments esmentats i vigilar el compliment dels deures establerts en aquesta llei.
- k) Exercir, amb caràcter principal, els drets de tempteig i de retracte.

- l) Exercir la potestat sancionadora, en els termes d'aquesta llei.
- m) Disposar d'un fons pressupostari per a l'adquisició i protecció de béns culturals amb l'objectiu d'augmentar els fons de les col·leccions dels museus que gestionin directament.
- n) Actualitzar i publicar el mapa museístic del seu àmbit insular respectiu, en el que s'inclouran els museus i les col·leccions museogràfiques de titularitat pública i privada, integrats a les respectives xarxes insulars, on s'especifiquin les seves característiques.
- o) La resta de funcions executives i de gestió en matèria de museus no atribuïdes expressament per aquesta o altres lleis a qualsevol altra administració pública.

Article 47. Dels ajuntaments

Correspon als ajuntaments de les Illes Balears:

- a) Organitzar i gestionar els museus de titularitat municipal.
- b) Fomentar les activitats culturals pròpies dels museus, de difusió i d'investigació i donar-los suport, si procedeix.
- c) Informar sobre la creació de nous museus que no siguin de titularitat municipal, radicats en el terme municipal.
- d) Ésser escoltats en els procediments de reconeixement i integració de museus i col·leccions museogràfiques que es relacionin amb el seu territori.
- e) Inventariar, gestionar i controlar el seu fons d'art.

TÍTOL VI RÈGIM D'INFRACCIONS I SANCIONS

Article 48. Infraccions: concepte

Constituiran infraccions administratives en matèria de museus i de col·leccions museogràfiques les accions i omissions que vulnerin les prescripcions establertes en aquesta llei i a les normes que la desenvolupin.

Article 49. Infraccions: classificació

1. Les infraccions es classifiquen en molt greus, greus i lleus.
2. Són infraccions molt greus les accions o omissions que, vulnerant les prescripcions establertes en aquesta llei, impliquin danys irreparables o la pèrdua total dels seus fons o de part d'ells dels museus o de les col·leccions museogràfiques reconeguts d'acord amb aquesta llei, així com aquelles que produeixin riscos per a la seguretat de les persones.
3. Són infraccions greus:
 - a) Qualsevol forma de discriminació en l'accés o en la visita als museus o a les col·leccions museogràfiques.
 - b) L' o el compliment manifestament defectuós dels deures de comunicació de les variacions i sortides temporals de fons, establerts en aquesta llei.
 - c) La sortida temporal de fons sense comptar amb autorització administrativa quan aquesta sigui preceptiva.
 - d) L'obstrucció de l'exercici de la potestat inspectora de l'Administració.

- e) Els danys o deterioraments en els museus o en les col·leccions reconeguts d'acord amb aquesta llei sense ésser irreparables.
- f) La disgregació de col·leccions museogràfiques inventariades.
- g) La realització de treballs de restauració o de reparació de fons dels museus o de les col·leccions, reconeguts o integrats en una xarxa insular, sense l'autorització administrativa pertinent.
- h) La comercialització no autoritzada de còpies o reproduccions de fons dels museus i de les col·leccions dels museus de titularitat pública.
- i) L'ús no autoritzat de la denominació oficial de museu o col·lecció museogràfica.
- j) L'ús no autoritzat de marques o distintius propis dels museus o de les col·leccions reconeguts o integrats en les xarxes insulars.

4. Són infraccions lleus qualsevol de les tipificades com a greus en aquesta llei i que, de forma acreditada, siguin d'escassa rellevància per al patrimoni museístic.

Article 50. Acció pública

Serà pública l'acció per denunciar les infraccions i per exigir el compliment, davant l'Administració, dels deures i les obligacions continguts als preceptes d'aquesta llei.

Article 51. Exigència de requeriment

Per imposar sancions administratives s'exigirà el requeriment previ al responsable perquè dugui a terme de manera immediata les actuacions necessàries per tal d'evitar la infracció o evitar-ne els efectes, sempre que aquestes actuacions siguin encara possibles.

Article 52. Responsables

1. Són responsables de les infraccions previstes en aquesta llei les persones físiques o jurídiques que siguin autores de les conductes o omissions descrites en els articles precedents.

2. Són també responsables, si s'escau:

- a) Les persones titulars dels museus o de les col·leccions o de part dels seus fons en què es dugui a terme la conducta infractora, quan la consentin expressament o tàcitament i no adoptin les mesures necessàries per impedir el fet.
- b) Els directors i els tècnics i professionals autors de plans o projectes que impliquin qualsevol dany als fons del museu o de la col·lecció museogràfica.
- c) Les autoritats competents de les administracions públiques i els membres d'òrgans col·legiats que autoritzin o emetin un informe o dictamen favorable sobre projectes, en relació amb els museus i les col·leccions museogràfiques, que constitueixen manifestament infracció d'acord amb aquesta llei.

Article 53. Sancions

1. S'imposaran les sancions següents:

- a) Les infraccions lleus seran sancionades amb una multa de fins a 60.000,00 EUR.
- b) Les greus amb una multa de 60.001,00 EUR fins a 150.000,00 EUR.
- c) Les molt greus amb una multa de 150.001,00 EUR fins a 600.000,00 EUR.

2. La resolució sancionadora, a més d'imposar les multes que procedeixin, disposarà allò necessari per a la restauració de la legalitat vulnerada per la conducta objecte de l'expedient sancionador.

3. Amés de la multa, en el cas d'infraccions greus o molt greus, es pot disposar l'exclusió de les xarxes insulars de museus de les Illes Balears i la suspensió temporal, entre un i cinc anys, de la possibilitat d'obtenir subvencions i els altres beneficis establerts en aquesta llei.

4. Es prendran en consideració com a circumstàncies modificatives de la responsabilitat a fi i efecte d'atenuar o agreujar les sancions que corresponguin, les següents:

- a) El valor del bé objecte de l'acció o omissió infractora.
- b) El dany causat en el fons del museu o de la col·lecció museogràfica.
- c) El benefici obtingut amb la conducta infractora.
- d) La reparació espontània davant els fets i la col·laboració prestada pel responsable per reduir els efectes de la infracció.
- e) El grau d'intencionalitat i la reincidència.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Disposició addicional primera

Queden integrats en les xarxes insulars de museus de les Illes Balears en funció de la seva ubicació en el territori, els museus de titularitat estatal, els museus gestionats per la comunitat autònoma i pels consell insulars i els museus en la gestió dels quals participi la comunitat autònoma o els consells insulars amb altres entitats.

Disposició addicional segona

En el termini màxim de sis mesos, a partir de l'entrada en vigor d'aquesta llei, es constituirà la Junta Interinsular de Museus i es crearan les xarxes de museus de cada una de les illes, els fons d'art i el Registre de Museus i Col·leccions Museogràfiques.

Disposició addicional tercera

Per a l'aplicació d'aquesta llei als museus i a les col·leccions de titularitat de l'Església Catòlica, hauran de tenir-se en compte les disposicions establertes en els acords entre l'Estat espanyol i la Santa Seu.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Disposició transitòria primera

Cada consell insular, prèvia comprovació de les característiques del museu o de la col·lecció museogràfica, procedirà a la inscripció d'ofici en el Registre Insular de Museus respectiu, d'aquells que estaven en funcionament a l'entrada en vigor de la present llei.

Disposició transitòria segona²

Els museus i les col·leccions museogràfiques existents en el moment de l'entrada en vigor de la Llei de museus, independentment de la seva titularitat, hauran d'adaptar-se

² Disposició modificada per la Llei 9/2006, de 17 de juliol, esmentada en la nota 1.

a la normativa vigent en el termini de sis anys a partir de l'entrada en vigor d'aquesta llei.

DISPOSICIONS FINALS

Disposició final primera

S'autoritza el Govern de les Illes Balears per dictar les disposicions reglamentàries per al desenvolupament d'aquesta llei i, en particular, per actualitzar les quanties de les sancions fixades en l'article 53 i per identificar de manera més precisa les conductes mereixedores de sanció regulades a l'article 49.

Disposició final segona

Aquesta llei entra en vigor l'endemà d'haver estat publicada en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.